بوتون اولکه‌لرڭ پرولەتارلاری، برلەشیڭز!

۳۱ مارت ۱۹۲۸ نجی ایل

31 марта 1928 г.

تك نسخه‌سی هر یرده ۳ قپك

زنگی غزیته‌سی

ارمنستان قوممونیست (ب) فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینڭ اورغانی کندلی غزته‌سیدر

زحمتکشلره فرقه و شورا قورلوشنه عائد یازیلاره صحیفه‌لریمز آچیقدر. چاپ ایدیلمه‌یه‌ن مکتوبلار گیری قایتاریلمیر.

«زنگی»نڭ آبونه قیمتلری:
بر ایللیکی .... ۲ منات
آلتی آیلغی .... ۱ منات
اوچ آیلغی ۶۰ قپك ....
اداره‌سی: ارمنستان ق. (ب) ف. م. قومیته‌سی

یاشاسین ایشجی کندلی اتفاقی!

توزیعات شعبه‌سینڭ آدرەسی: ایروان آبوویان نومرو ۸

نومرو: ۱۱۷ | هر هفته بازار و جمعه آخشاملاری چیقیر | اوچونجی ایل دوامی.

عموم ارمنستان له‌نین قومسومولینڭ ۵ نجی قورولتاینه سلام

له‌نینزم بایراغی و قوممونیست فرقه‌سنڭ رهبرلکی آلتندا یڭی موفقیتلره دوغرو

ارمنستان له‌نین قوممونیست گنجلر اتفاقنڭ بشنجی قورولتایی

مارت آینڭ ۳۰ده ایرواندا قوممونیست گنجلر اتفاقنڭ بشنجی قورولتایی آچیلدی، ارمنستان قوممونیست فرقه‌سنڭ عموم ارمنستان بشنجی و عموم اتفاق اونبشنجی قورولتایندان درحال سوڭرا آچیلیقندان بزیم بوایلکی قورولتایمزدا چیقاریلان قرارلاری و تعلیماتلاری حیاته کچیرمك ایچون قورولتایك بیوك اهمیت و رولی واردر.

بو گون فرقه‌مزیڭ قباغنه، کندیڭ قولله‌قتیفلشدیریلمسی، یوقسوللاردان دستەلر تشکیل ایدیلمسی، کندیڭ ماشینلاشدیریلماسی مدنی انقلاب، سوادسزلق لغوی بیوروقراتیزما قارشی مبارزه، بیطرف گنجلار آراسندا زحمتلرڭ آپاریلماسی و اونلارڭ سیرامزه جلب ایدیلمسی، پاتراقلار آراسنده فرقه تربیه‌سی و تشکیلات ایشلرنڭ آپاریلماسی، قولچومافلارا قارشی آپاریلان مبارزه‌نڭ قوه‌تلندیریلمه‌سی و سائره کبی بر چوق مسئله‌لر دوردیغی وقتده، بیزده بیوك اهمیتی حائز اولان بو قورولتای توپلانمشدر. قورولتایك قاپانماسندان درحال سوڭرا فرقه‌مزڭ و فرقه قورولتایمزڭ چیقاردیغی قرارلار و تعلیماتلاری حیاته کچیرمك زحمته قوشولاجاقلار.

بو مسئله‌لرڭ حلی و بو زحمتلر، بزدن بولشه‌ویقلره مخصوص ثبات، متانت قطعی اولماق له‌نینزم انتظامی و تاقدیقاسینی طلب ایدیر.

بوتون بو چتین زحمتلرده بزیم فرقه تشکیلاتمزله ال اله ویرمش قوممونیست گنجلر اتفاقیده چالیشاجاقدر. له‌نین فرقه‌سنڭ، اونلاریڭ صفلرینه قویدیغی آغیر وظیفه‌لری ناموسله یاپماق ایچون کرك صوڭ درجه‌ده فداکارانه ایشله‌سینلر. بو گون کندلریمزده غایت عنادلی بر صورتده کهنه عادتلر دوام ایتمکده‌در.

کندده یڭی حیات دها غالب گلمه‌مش دیر. ایشته بو وضعیتدرکه کندده آپاریلان زحمتلرك قوتی قیریر. بونڭ ایچونده کهنه حیاته قارشی آمانسز مبارزه آپارماق ایشنده قوممونیست گنجلر اتفاقنڭ خصوصیله کندده یاپاجاق بیوك و حدسز زحمتلری واردر. یڭی کند، یڭی حیات یاراتماق ایشنده ال مهم زحمتی کرك قومسومول آپارسین و بومبارزه جبهه‌لرینڭ ال ایله‌رینده بولنمالیدر.

شورا ارمنستانك بیگلرجه تورك زحمتکش کندلیلرنڭ، ۳ بیڭ آبونه‌چیلرنڭ و ۲۰۰ قدر کند مخبرلرنڭ منفعتنڭ مدافعه‌سی و اونلار آراسندا له‌نینزم فکوره‌سینی یایان «زنگی» امیندر ارمنستان ل. ق. ی. اتفاقی قوممونیست فرقه‌سنڭ حال ایندیکی قرارلار و تعلیماتلاری ایمدی‌یه قدر حیاته کچیرمکده حاضر بولونموش و بولوناجاقدر.

بو مسئله‌ده «زنگی»نڭ قطعیاً شبهه‌سی یوقدر و عموم ارمنستان بشنجی قورولتاینه آتشین سلاملارلا اونڭ بوتون زحمتلرده کی موفقیتنی آرزو ایدیر.

یاز اکین قامپانیاسی اطرافنده

توخوم قامپانیاسنڭ فوق‌العاده مؤکیلی ارزنکیان یولداشڭ بناکذارلیغندان

بوتون مؤکیللره. یازاکینڭ بوتون مسئولیتی سزیڭ اوزریکزه دوشور. خصوصی قومیسیالارڭ وظیفه‌لری آنجق نظارت ایتمکدر.

—له‌نیناقانڭ فوق‌العاده مؤکیلنه آختاروب لرکه بر طاقم تصرفاتلاردان آرتیق توخوملاری قالدیروب، درحال صاتمق شرطیله، توخومی اولمیانلارڭ احتیاجلارینه کفایت ویرلسین. بو مقصدیله له‌نیناقان قضاسنه تخصیص اولونان توخوم قره‌دیتی صرف اولونسون.

—آران یرلرده‌کی اکینلرینڭ سیللردن خراب اولمالارینی نظره آلاراق سیللره قارشی مبارزه ایدن جمهوریت فوق‌العاده مؤکیلنه مادی کومکلك بولنمق ایچون زاقافقاسیا فوق‌العاده قومسیونندن رجا اولونسون.

—زاقافقاسیا مؤکیلنك بناکذارلیغنه کوره علف ایچون آچیلان قره‌دیتنڭ نظره آلاراق، حکومت بانکینڭ ارمنستان شعبه‌سینه تکلیف اولونورکه تأخیره سالمادان ارمنستان تجارت ادارەلرینه و قواوپەراسیالارا قره‌دیت ویرسین.

—قضا مؤکیللرینه تکلیف اولونور بر هفته ظرفنده معروضه‌ده بولونونلارکه براقیلان قره‌دیتلرك نه حالدا و نه جور صرف اولندیغی حقنده معروضه‌ده بولونولار. خصوصی اولاراق یوقسوللارا توخوم و ماللارك، ماکینه‌لشدیریلمه‌سی و قولله‌قتیف تصرفاتلارینڭ قره‌دیتلشدیریلمه‌سینه نظر یتیرسونلار.

—کند تصرفات بانگینه تکلیف اولونور توتون ایچون تخصیص اولنان قره‌دیتدن برنجی دفعه دسیاتینه ۴۰ منات براقیلسین.

بوتون قضا مؤکیللرینه تکلیف اولونور. کند شورالری واسطه‌سیله علفك یوقلیغندان تلف اولان ماللارڭ مقدارینی قضا، کند و علاحده تصرفاتلارا کوره آیدینلاشدیرسینلار. رقملرڭ دوغرو ویرلمه‌سنه خصوصی فکر ویرلسین.

—ایروان و اچمیادزین قضا اجرائیه قومیته‌لرینه تکلیف اولونور، کندلیلره بیلدیرسینلرکه بو ایل چلتیك اکینی قطعی صورتده قاداغان اولونماقله صنعی اولاراق بطاقلق میدانه کتیره‌نلر مسئولیته آلناجاقلار. عین زماندا خلق توپراق قومیسارلغنه تکلیف اولونورکه اوچلر شورلو توپراقدا چلتیك اکمك ممکن اولوب اولمادیغنی آیدینلاشدیرسین‌که اوراداکی تصرفاتڭ یوکسلتمه‌سی ایچون امکان ویرلسین.

—ارمنستان کند قواوپەراتیفنه تکلیف اولونورکه اوز نوبتی اجلاسندا تراقتورلارڭ، ماکینه‌لرڭ تعمیری نه حالدا اولدیغنی و عمومیتله بو ماکینه‌لرڭ نه جور کوندرلمسی حقنده معروضه‌ده بولونسون.

—ارمنستان پامبوق قومیته‌سنه تکلیف اولونورکه درااکئمز قضاسندا پامبوق اکنلرینه ویرمك شرطیله بر واغون تاخیل کوندرسین.

ترك سلاح قونفرانسی قاپاندی.

شورالر اتفاقنڭ ترك سلاح حقنده‌کی تکلیفلری بیوك بر تأثیر براقمشدر
شورالار اتفاقنڭ تکلیفلرینی تنقید ایدنلره لیتوینوف یولداش سیندیریجی جواب ویردی

یولداش لیتوینوفڭ نطقی

یولداش لیتوینوف ترك سلاح قونفرانسنڭ ۱۹ مارت اجلاسیندا شورالر حکومتنڭ ترك سلاح ایچون تکلیف ایتدیکی پروغرامی مدافعه و ایضاح ایتمکدن اوتری بر نطق سویله‌دی. اولا بو مسئله اوزرینه دایاندیکه بو کبی بین‌الملل بر اجلاسدا برنجی دفعه اولاراق تمام ترك سلاح تکلیف ایتمك و اونڭ تشبثی شورالر اتفاقنه عائددر.

شورالر اتفاقنڭ مقصدی، تمامی ترك سلاحه باشلانماسی و بر ایلدن سوڭرا محاربه‌لر امکاناتنڭ رفع ایدلمسی‌در. بو فکر میلیونلارجه خلقڭ یوره‌که یاووقدر. چونکه زحمتکشلر محاربه علیهنده‌درلر. بو بارده شورالار نماینده‌لکی یوزلرجه بیلدیریش و مضبطه‌لر آلمشدر.

شورالار حکومتی ترك سلاح ایچون قطعی قرار تکلیف ایدیر چونکه اوجدتله صلح طرفداریدر. بوتون دنیا شورالار اتفاقی علیهنده بولندیغنه باقمیاراق قیزیل اوردونڭ مقداری ایلدن ایله اکسیلمشدر. اولنوبه ایسه شورالار اتفاقی تکلیفی قبول اولنورسه او قیزیل اوردونی داغتماغا حاضردر دیگر دولتلرده صمیمی و صلح طرفداری ایسه‌لر قوی شورالرڭ تکلیفنی قبول ایتسونلر.

لورد که‌شینده‌نڭ نطقی

شورالار تکلیفنه و یولداش لیتوینوفه جواب ویرمکدن اوتری بر چوق دولتلرڭ نماینده‌لری نطق سویله‌مشلردر. اونلاردان ال قودورغان نطق سویله‌ینی انکلیز قالین قافالیلارڭ نماینده‌سی لورد که‌شینده‌ن اولمشدر. او؛ شورالرڭ تکلیفنی ماهیتجه تدقیق ایده‌جکیرده هجوم ایتمکه باشلادی کویاکه شورالرڭ تکلیفی بر نوعی تهدیددر. و دائما شورالار تکلیفنه ساخته معنا ویره‌رك حیاسزجاسنا شورالار اتفاقی علیهنده بولنیردی، کویاکه او محاربه علیهنه دانیشیرامیا اوزکه اولکه‌لرده وطنداش محاربه‌سی حصوله کتیرمکه چالیشیر.

یولداش لیتوینوفڭ جواب نطقی

بوتون بورژوآزیا دولتلری نماینده‌لرینڭ نطقلری بیتنده قونفرانسڭ ۲۲ مارت اجلاسیندا، بونلارا جواب ویرمك اوزره یولداش لیتوینوف مهتشم بر نطقله چیقیشدا بولوندی او؛ که‌شینده‌نڭ دیدیکلرینی برر برر یالانا چیقاردی.

لیتوینوف یولداش اولا دیدیکه؛ شورالار حکومتی نه ایچون «اقوام جمعیتنه» اشتراك ایتمیر، چونکه «اقوام جمعیتی» مثبت هیچ بر زحمت آپارمیر، خلقلری آلدادیر، عملی اولمیان قرارلار قبول ایدیر و سائره، لاکن بو حال شورالار اتفاقی جمعیتڭ متشکل قونفرانسنه اشتراك ایتمکدن منع ایتمیر، چونکه شورالار حکومتی خلقلری محاربه‌لرڭ آغیر یوکندن خلاص ایتمکی آرزو ایدیر.

سوڭرا یولداش لیتوینوف که‌شینده‌نڭ «شورالار اتفاقی بین‌الخلق محاربه‌لرینڭ رفعندن دانشاراق وطنداش محاربه‌لریندن ال چکمیر.» سوزینه جواب ویره‌رك ثبوتلارلا اثبات ایدیرکه ایمپریالیست دولتلری ساخته وثیقه‌لر ایله شورالار اتفاقی علیهنده نه جور پرووقاسیالار دوزلدیرلر (زینوویه‌فڭ مکتوبی)، چینه اونلار نه‌جور عسکر کوندروب، چین شهرلرینی توپا دوتیر و جنتلیری قیریرلر، ایرانڭ ایشلرینه مداخله ایده‌رك عصیان چیقاردیرلار والخ.

بر نیچه دولتلر طرفندن، بو قونفرانس سلاحلانمانی محدودلشدیرمك نه ایتکه تمامی ترك سلاح قونفرانسی‌در، دیلن سوزینه کلدرك یولداش لیتوینوف کوستریرکه شورالار اتفاقی تکلیفنڭ تحقیق و تدقیق نویابر اجلاسینداده رد اولنمامش ایدی، همده اقوام جمعیتنڭ نظامنامه‌سنده تمامی ترك سلاح حقنده ماده‌لر واردر و بورادا حاضر بولنان نماینده‌لر دولتلرك مسئول نماینده‌لری‌درلر.

بورژوآ دولتلرینڭ نماینده‌لری شورالار حکومتنڭ تکلیفنی انسانیتڭ بوتون بلالرینه نهایت ویرمیر دیه قصان کوریرلر. یولداش لیتوینوف جواب ویریرکه اگر اوجور اساسی برتکلیف اولسایدی یعنی قاپیتالیزمك محوی-کیمه راضی اولمیه‌جقدی اوورکه شورالار حکومتی همین بلالردن هیچ یوقه برسینڭ رفعی چاره‌سنی تکلیف ایدیر. سوڭرا یولداش لیتوینوف شورالار تکلیفنڭ علاحده ماده‌لری علیهنده اولان تنقیدلارا جوابنه کچه‌رك نطقنه ختام ویررب بیوك تأثیر براقیر.

معارف جبهه‌سینده

تورك مکتب و معلملری حقنده!

ارمنستان تورکلری آراسینده معارف ایشلری گیت-گیده جانلانمادادر. اهالیه نسبتاً معارف مؤسسه‌لری کافی مقدارده اولدیغی کبی ماهیتجه ده یوکسلمه‌ده‌در. بیر سنه‌دن صوڭره ایروان تورك پیداغوژی تخنیقومینڭ اساس صنفنك ایلك براقیشیندان چیقان معلملر، و آذربایجان پیداغوژی مکتبلرینه تحصیله کوندریلن طلبه‌لریمزدن بیر قدری اکمال تحصیل ایدیب کند مکتبلریمزڭ حقیقی شورا زحمت مکتبی سیماسینی آلماغینه سبب اولاجاقلار.

شهر مکتبلرینده، تخصیص و پیداغوژی ساژلی معلملرڭ آزلیغنه باقمیاراق درسلر ینده وسطی قیمتله آپاریلمادادر.

آذربایجان خلق معارف قومیسارلیغی تدریس ایلینڭ اولنده ارمنستانه معلملر وعد ایتدیسه‌ده وعده‌سینی تمامیله یرینه یتیره‌مه‌دی، مکتبلریمزدن، اصولی، اصطلاحی و لسانی-لهجوی خطالری آرادان قالدیرماق ایچون ایروان اوروتا مکتبلرینه پیداغوژی حاضرلیقلی معلملر جلب ایتمك مسئله‌سنه معارف قومیسارلیغینڭ جدیت ایله تشبثاتی گرکدر.

مکتبلرده لوازمات تدریسیه قاینه و لابوراتوریالارڭ یوقلوغی درسلرك ایسته‌نیلن طرزده آپاریلماسینه مانعچیلك گوستریر.

پروغرام و پیداغوژی جهتدن ال آغیر شرائط آلتنده قالان کند مکتبلری ایله شهر یدی سنه‌لیك مکتبنڭ آشاغی غروپلاریدر. چونکه بو مکتبلرده درسلر قومپلقس ایله آپاریلمالیدر.

آنجاق کرك معلملرڭ اکثریتنڭ نهایت درجه‌ده ضعیفلگی و کرکه ارمنی لسانی بیلمه‌دیکلریندن رایون و غروپ پیداغوژی شورالاریندن استفاده ایدیلمه‌مه‌لری اونلار ایچون فنا بر وضعیت یاراتمشدر. بو کبی قصانی آرادان قالدیرماق ایچون خیرده ملتلر شوراسی و باش اجتماعی تربیه دائره‌سی تورك مکتبلرینی خصوصی رایونلاره بولمك و رایون پیداغوژی شورالرینی تورکجه آپارماق اوغروندو لازمی قرار چیقاریلوب خصوصی حاضرلق آپاریلمادادر.

معلملری محلی تجربه‌لر، معارف قومیسارلیغنڭ مکتب ایشلرینه عائد مهم کوستریش و قرارلاری ایله، پروغرام و اصول مسئله‌لری ایله تورك معلملرینی یاقیندان تانیش ایتمك ایچون معارف قومیسارلیغنڭ اورغانی اولان ارمنیجه «خلق معارفی» مجموعه‌سینه فیورال آیندان اعتباراً تورکجه آیلق مجموعه‌نڭ نشرینه آیرجه قرار ویریلمشدر. بو مجموعه ارمنستانك تورك اقتدارلی معلملرنڭ اشتراکیله برنجی نمره‌سی آپریلڭ اوللرینده چیقاجاقدر.

مکتبلرڭ گیدیشنه مانعچیلیك کوسترن سببلردن بیرسیده مراسلاتڭ ارمنیجه آپاریلمالیدر. بو قصانی آرادان قالدیرماق مقصدیله معارف شعبه‌لرینه تورك مکتبلرنڭ مراسلاتنی تورکجه گوندرمك ایچون جدی تاپشیرقلار اولمشدر.

اچمیادزین و ایروان قضاسی تورك مکتبلری باشقا قضالره نسبتاً قوه‌لی معلملره مالیك اولدوقلاریندن پروغرام و تشکیلات ایشلرینده مسئله حال کسب ایدیر.

دگل کند مکتبلرنڭ اکثری حتی شهرده‌کی مکتبلرده بنادارلقدن و بنانڭ نامناسبتلیکندن آغیر شکیلات ایچرینده‌درلر. (علی‌الخصوص پیداغوژی تخنیقوم و یدی سنه‌لیك مکتب) ۶۰۰ اوشاغه مالیك اولان ۱۷ غروپلی یدی سنه‌لك مکتب کوچوجیك بر بنایه سیغیلمشدر.

بو بنا شهریك تورکلری ایله مسکون رایونلارینه اوزاق اولدوغندان خیرده اوشاقلارڭ بورایه توپلاشمالارینڭ چتین اولماسینی نظره آلاراق کلن غروپلاریندان بیر دانه دورت سنه‌لیك مکتب آیروب دمیر بولاغه یرلشدیرمك و کلن سنه بیر دانه‌ده ۲-درجه‌لی مکتب تشکیلی ایچون لازمی قرارلار چیقاریلمشدر.

یدی سنه‌لیك مکتبی نظامه سالماق حقنده معارف شعبه‌سی و باش اجتماعی تربیه دائره‌سی قوله‌کبالارینڭ خصوصی قرارلاری واردر. ۶۸۰۰ قدر تورك اهالیسینه مالیك ایروان شهرینده تورك صحنه‌سینڭ و قلوبنڭ اولماماسی آجناجق حالاردادر. بو یولده چوق سویلنمش و چوقده یازیلمشدر. شبهه‌سز لازمی قرارلاریمز بو جهته خصوصی دقت یتیره‌جکدر.

تورکلر آراسنده تیاترو ایشلرینڭ جانلانماسی مقصدیله تورك غروپاسی تشکیل ایتمك و بیر دانه معاشلی رژیسور تعیین ایدیلمه‌لیدر. چونکه اقتدارلی کنج هوسکارلارمز چوقدر.

شورا ارمنستانك ایلك گونلرینده قلوب و تیاترو ایشلری صوڭ ایللره کبی جانلی اولمشدر، حال-حاضرده قلوب و تیاترونڭ اولماماسی گوزه چارپان قصانلاردن اولا بیلر.

شهر تورك معلملری تدریس ایلی باشندان پیداغوژی درنك تشکیل ایده‌رك اوللرجه

سیللرڭ قباغنی آلماقدان اوتری کیدەر چایڭ کنارلارینی محکملتمك ایشینه باشلانمشدر.

آخر کونلرده ارمنستان صو تصرفاتڭ تەخنیقی قومسیونی، ایروانی هدەلیەن سیلڭ اولچیسنی معین ایتمك مقصدیله کیدەر چایڭ کنارلارینی یوقلامشدر. قومسیون نورك کورپوسنڭ و آبحیات آرخینڭ کنارلاریندا بر طاقم زحمتلر آپارماقی لزوم کورمشدر.

حال حاضرده قار منتظم صورتده اریر و سیل تهلکەسی یوقدر. سیللرڭ تهلکەسی یاغیشلار زماننده شدتلشەجکدر هوالار مساعد اولدیغندن کیدەر چایڭ کنارلارینی محکملتمك زحمتلرینه باشلانیلاجاقدر.

سیللر علیهنده مبارزه ایتمکدن اوتری ۱۰۰ بیڭ منات

سیللر علیهنده مبارزه ایتمکدن اوتری ۱۰۰ بیڭ منات ویرلمك اوزره ا. س. ش. ج. خلق قومیسارلار شوراسی زاقافقاسیا خلق قومیسارلار شوراسنه مراجعتده بولونمشدر.

دیلجان ولەنیناقاندا سیللر علیهنه حاضرلق

ارمنستان صو تصرفات ادارەسینڭ آلدیغی معلوماته کوره دیلجاندا ولەنیناقاندا سیللر علیهنده مبارزه ایتمك ایچون اوچلر قومسیونی تشکیل اولونارق ایشه باشلامیشلاردر.

یاز اکینلری ایچون توخوملیق قرەدی پایلانماسی

زاقافقاسیا خلق قومسارلار شوراسی آلناجاق توخوملاری آشاغیدەکی جدول اوزره پایلانماغی قرارا آلمشدر.

بوغدا

ایروان قضاسی ۱٤ بیك ۴۰۰ دەسیاتین
درآلاکز » ٤ بیك ۵۰۰ »
زنکەزور » ۲ بیك ـ »
آجمیادزین » ۱۰ بیك ـ »
لەنیناقان » ۵۰ بیك ـ »
یکی بایزید » ۲۲ بیك ـ »
لوری پامباق » ۲ بیك ـ »
مغری » ۲ یوز ـ »
شورا تصرفاتلاریندا ٦ بیك ـ »

آرپا

ایروان قضاسی ۵ بیك ۵۰۰ دەسیاتین
درآلاکز » ۲ بیك ـ »
دیلجان » ۲ بیك ۶۰۰ »
زنگەزور » ۳ بیك ـ »
آجمیادزین » ۱۲۶۰ دەسیاتین
لەنیناقان » ۲۵ بیك »
یکی بایزیو » ۱۲ » »
لوری پامباق » ۱۱ » »
مغری » ۴۰۰ دەسیاتین
شورا تصرفاتلاری ۱۵۰۰ دەسیاتین

ارمنستاندا جمعی ۱۱۲ بیك ۸۰۰ دەسیاتین بوغدا و ٦٤ بیك ۲۶۰ دەسیاتین آرپا اکیلەجکدر.

اوندا باشقا یکی بایزید، دیلجان و لوری پامباق قضالاریندا قارتوفیل اکینلرینك ساحەسنی آرتیرلاراق ۹ بیك ۲۳۵ دەسیاتینه یتیشدیرلەجکدر.

«توشینسکی» پەنیری قایرماق ایچون کندلی نەیی بیلمەلیدر.

الڭ اول دقت ایتمەلی که سود تمیز و تازه اولسون. تورشوموش ساخته اولماسین. بونڭ ایچونده اینه کی صاغاندا درحال سودی زاوودا کوتوروب سوزدورملی. خصوصیله ایستی هواده سود براز تمیز ساخلانماسا دها تیز تورشویار پەنیر ایچون حاضرلانان سوده یکی دوغان اینه کیك سودینی قاریشدیرمامالی یکی دوغان اینه کیك سودی آغیزدان تمیزلەمینجه زاوودا آپارمامالی آغیز، سودیندن یاخشی پەنیر اولمادیغی کبی صاغلام سودونده منتظم پەنیر حاضرلانماسنه مانع اولور.

سودوڭ یاخشی اولدیغی کبی مایادا کرك یاخشی اولمالیدر. حال حاضرده ایکی جور مایا ایشلەدیرلر. بریسی طبیعی دیکری ایسه یاپما و یاخود زاوود مایاسی آدلانیر.

برنجیسی یعنی طبیعی مایا قورصاقدان یاپلر. یاخشی مایا الده ایتمك ایچون کرك قورصاغیڭدا یاخشی اولماسنه دقت ایتملیدر. مایایی صاغلام و بر قاچ هفته سود ایله بسلەنن بزوویڭ قورصاغیندان حاضرلاییرلار.

بزده ایشلەنیلەن مایا روسیەدن کتیریلن مایادر اکثر وقتده بزوولاریڭ و یاخود قوزولاریڭ قورصاغیندان قاییریرلار. بونلار او قدرده یاخشی اولمادیغی ایچون بونلاری ایشلتمەملی. ممکن اولدیغی قدر خارجی اولکەلردن کتیریلن و یاخود روسیه مایاسی الده ایتملی (بونلاری پەنیر یاغ مرکزی آنبارلاریندان آلماق اولور.)

یالکز مایانڭ یاخشی اولماسی شرط دکیل یاخشی مایا حاضرلاماق اصولنی ده بیلمەلی. چونکه بیلکنز بر اوستا یاخشی مایالقدان چوق آشاغی جنس مایا حاضرلاییر.

مایایی چوق وقت توپراقدان یاپلمش قابلاریڭ ایچنده حاضرلاییرلر. چونکه معدەن قابلاری مایایا پیس بر داد ویردیکی کبی بوقابلاردا بر جور ایستیلیك (ثابت درجهٔ حرارت) ساخلاماق ممکن دکلدر. مایالقدان ۲۵ـ۵۰ غراملق بر پارچه آییروب قەجی ایله پارچالایوب، تمیز توپراق بر قابا براقیرلار و اوزرینه بر قاچ غرام (بر قاشیق) دوز سەپیرلر و سوڭرا تازه پەنیردن سوزیلەن تمیز سودان یاریم لتیره ۴۵۰ غرام (بر کرونکه بر چیرت) علاوه ایتملی. بوسویڭ عوضنه چوق وقت سەباراد لا (ماشینلا) چیقاردقلاری یاغدان حاصل اولان سویودا ایشلەتمك اولار.

هوسله ایشه شروع ایتدیکلری حالده تأسفلر که کیتـ کیده کوریه چوجوقلر کبی شوقلری سونوب درنگی داغلماق مقامینه گیتیرلر.

بو بارەده درنگه رهبرلیك ایدن تورك مکتبلرینڭ برلی قومیتەلری ایله معارف خادملر اتفاقی جدی فکر ویرمکله درنگی یکیدن جانلاندیرمالیدر.

درنکده آنجاق معروضەلرله کفایتلنمه یوب تصدیق ایدیلمش ایش پلانی اوزره ایشلرینڭ آپاریلماسینه چالیشمالیدر.

ع. ق.

اکر ایلك دفعه پەنیر یاپیلیر و بو دیدیکمز سودان بولونمازسا یاخشی قاینادیلمش و صوغیودولموش تمیز سودا ایشلتمك ممکندر. مایالغڭ اوزرینه توکەلەن بو سولاریڭ حرارت درجەسی ۳۵ـ۴۰ اولمالیدر. (رەئومیریڭ ایسه ۲۸ـ۳۲) درجه اولمالی. مایالیق قابینڭ ۲۵ـ۳۰ اولان بریرده صاخلامالی. ۲٤ـ۲۸ ساعتدان سوڭرا مایا حاضر اولار.

یاخشی مایانڭ رنگی بولانق جورکو نیلی اولمالی. دادیده اکشی (تورش) و پیس اولمالی (بونلار حرارت درجەسی یوکسك اولمانڭ نتیجەسیدر) قورصاق پارچالاری مایا سویوسنڭ اوستنه چیقماملی، مایالیق قورصاق ناخوش اولدیغی یاخود مایا چوق ایستی برده ساخلاندیغی وقتده بویله اولار. اکر مایا قابنی صوغوق بر یره آپاروب قورصاق پارچالاری قابڭ دیبنه جومارسا، دیمك مایالیق قورصاق ناخوش اولمایوب حاضرلایان مایا چوق ایستی یره قویولمشدر.

یازدا هوالار ایستی اولاندا یاخشی اولارکه حاضرلانان مایا ۱۸ و یاخود ۲۴ ساعت سوڭرا سەرین یره قویولسون. مایانڭ تورشوماسنا یول ویرمەملیدر، هوا نه قدر ایستی اولسا مایادا او قدر تیز تورشویار. مایا حاضر اولاندا درحال سوزەرك ایشلتمەلی. بزده بویله بر عادت وار دوزدان باشقا مایانڭ ایچینه شب بعضاده بیشمش تاخیل دانەلری و اکشی أریك قاتیرلر. بو عادتی اورتادان قالدیرمق لازمدر. چونکه بونلار یاخشی مایایی ده

کند تصرفاتنی محکملەدن استقراض ورقەسینه ۱۳۵ منات ویرەن ذود مکتب مدیری نیقوغوس ـ نیقوغوسیان

خراب ایدیرلر.

یوقاریدا سویلدیکمز کبی بو طبیعی مایادان باشقا باراشوق دنیلن یاپما ویاخود زاوود مایاسیده ایشلەدیلیر.

بو باراشوقوڭ برچوق یاخشی طرفلری واردر. چونکه بونڭ قوەتی آیدین‌دیر و چوق آز اوز خاصەسنی دکشدیریر.

باراشوق قوتولاریڭ ایچنده بر قاشیق واردر و قوتونوڭ اوزرینه بر قاشیق باراشوق توزو قاچ لتیره سودا مایا اولاییلەر. باراشوق قوتولاری نم اولمیان یرلرده صاخلامالی چونکه نم یرلرده باراشوق اوز قوەسنی غائب ایدەر.

باراشوغیڭ بر نقصان جهتی وارکه بونڭ ایله حاضرلانان پەنیرده یاخشی کوزلر اولمور.

باراشوغو تمیز و ایلیق صودا أرتملی و بر خیردا چای قاشیغیله دوز قاتمالی. اکثریا بر قاشیق باراشوغو بر ایستەکان سودا أریدیرلر. یاریم ساعتدان سوڭرا سو دورغونلاشاندا ایشلتمەلی. بو مایادان آنجاق بر دفعه یعنی سودوڭ مقدارینه کوره حاضرلامالی، مایادان اکر آرتارسا او بر کونو ایشلتمك ممکن دکلدر.

یاخشی پەنیر الده ایتمك ایچون سود وقت معینده مایالانماسنی و نه قدر مایا قاتیلماسنی اولجه بیلمەلیدر.

توشینسکی پەنیر یاپماق ایچون، سود رەئومیریڭ ۲۸ـ۲۸ درجهٔ حرارتده (سلسیوسك ۳۵ـ۳٦ درجەلرده) مایالاندیرمالی. یعنی سودوڭ حرارت درجەسی ۲٦ دن آشاغی و ۲۸ دن یوقاری اولمامالی.

صوووق کونلرده، یاغلی و تازه سوتلر ایچون درجهٔ حرارت آرتیق اولمالی. چوق یاغلی اولمایان و بر آز اکشیلمش سوتلەری ایستی هوالاردا دهاآز ایستمالی.

مایایی ناصل ایشلتمەلی

سودوڭ ایچینه او قدر مایا توکمەلی

نەایچون میشەلری چوخالتماق لازمدر

هر کس معلومدرکه میشەلردن هم یاقماق ایچون اودون و همده دام تیکمك ایچون لازم اولان آغاجی الده ایدیرز. میشه اولمیان یرلرده کندلیلر اودونڭ عوضنه تەزەڭ یاقیرلار و بو صورتله اوز تارلالارینی بو قوتلی کوبرەدن محروم براقیرلار. میشه اولان یرلرده کندلیلر تەزەڭ یاقمایوب بو یینله اوز تارلالارینی قوەتلندیردیکلری هر کس معلومدر.

اقلیمی نقطهٔ نظریندن میشەلریڭ داها بویوڭ اهمیتی واردر. هر کس کوروب فرقینه وارمش که میشه چوق اولان یرلره یاغیش میشه اولمیان یرلره نسبتاً دهاچوق و تیز تیز یاغیر. اولکەمزده بعض قضالاریڭ قوراق اولماسینڭ باشلیجه سببی او رادا میشەنڭ آز بولونماسیدر. بیزیم داغلق یرلرده میشەنڭ داها بویوڭ اهمیتی واردر. میشەلر همیشه رطوبتی اوزنده ساقلایوب یاواش ـ یاواش توپراق طرفندن امیلیر. و موجود اولان بولاقلاره صو حاضرلاییر.

بیر چوق کندلریمزده اوللری چوق بولاقلار اولدیغی‌حالده ایمدی بو بولاقلار قوروموشلار. ایلیڭ ۱۲ آینده همیشه آقان خیرده چایلار و آرخلار قوروماغا باشلایورلار.

بونڭ الڭ باشلیجه سببی میشه آغاجلارینڭ حسابسز اولاراق قیریلوب تلف اولماسیدر. بو صورتله میشەدن محروم داغلار چیلاقلانیرلار. چیلاق داغلاریڭ توپراقلاری یاغیش صولاریله آشاغی‌یه انەرەڭ داغلارڭ اتەکینده آنجق قایالار قالیر. بو قایالار یاغیش صولارینی توپراق کبی ئەموب اوزونده ساقلایه بیلمیرکه بولاقلار ایچون توپراغڭ آلت طبقەلرینه صو توپلانیلسین.

میشەنڭ اهمیتلریندن بریسیده اودرکه میشه یاغیش صولاریڭ آقوب کیتمەسینه مانع اولور. قار بیر دفعەدن أریوب توپراغی یویاراق سیل عمله کلمەزدی، فقط میشه مانع اولور.

بلکەده یاغیش وقارصولارینی یاواش ـ یاواش اوزینه چکیر، اورادا ساخلییر و بو صورتله بولاقلارا صو یتشدیریر. کندلریمزده قوجا کشیلر نقل ایدیرلرکه اوللری ایمدی که سیللر کبی سیل کورمەمشلر.

بونڭ سببی اودرکه اوللری بیزده داها چوق میشه وار ایدی و بونلار کلن یاغیش صولارینی اوزلرینه چکیردیلر.

اما ایمدی بزیم داغلق یرلردەده میشه قالمامشدر، هاموسینی کیسب تلف ایتمشلر. داغلارڭ اتەکینده‌کی توپراق یاغیش صولاری واسطەسیله آشاغی ایندیکندن اورادە یالکز داش و قایالار قالمشدر. برآز یاغیش یاغاندا بو یاغیشی ئەمەجك توپراق اولمادیغی ایچون درحال سیل حالنه کیچەرەڭ و قالان توپراقلاریده یغوب اوزلرله آپاریرلار.

ایشته میشەلریڭ کند تصرفاتمزده‌کی اولان فائدەلری.

هر کیم‌که میشەلری تلف ایدیر، اولکەمزی قورودور. بولاقلاریمزی قورودور، توپراغمزی خراب ایتمکله اولکەمزی کاسبلاشدیریر. بوسیبلردنده موجود میشەلری ساقلاماقدان حتی مناسب اولان یرده یکی میشەلر تیکمەلی، هر کیم‌که میشه و آغاجلق تیکیر، اولکەمزی شینلەدیر.

ق. ذکی

که سود ۴۰ ـ ۳۰ دقیقەده مایالانسین.

بونڭ ایچونده اولدەن حساب ایتملی مایالاناجاق سودوڭ ایچینه قاچ کیرونکه و یاخود لتیره صولو مایا توکمەلی. معلوم درکه اولا سود نەقدر چوق ایسه مایادا او قدر چوق اولمالی و سود نەقدر او زون زماندان مایالاناجاق ایسه، مایادا او قدر آز اولمالی.

بو قانون اوزرینه آشاغیداکی تجربەنی یاپوب مایانڭ مقداری تعیین ایدیلیر.

پەنیر یاپیلاجاق سوتدن اون بویوڭ قاشیق آیری بر قابا توکوب بویله بویوڭ بر قاشیقدا مایا قاتشدیر و تیز تیز قاریشدیرلر عینی زماندا ساعته باقوب بیلەجکلر نەقدر زماندان سود مایالاشدی و کسیلدی.

سوڭرا: اولدەن حسابلاییرلارکه قازاندا نیچه کیرونکه و یاخود نیچه لتیره سود واردر. بو رقمی اون قاشیق سود نیچه دقیقەدن سوڭرا مایالاشدی ایسه بونکله ضرب ایتملی، چیقان رقمی ۱۰ بولمەلی. بونداندا چیقان رقمی قاچ دقیقەدن مایایی مایالاشدیرماق ایسترسکزسه بوڭا بولمەلی.

مثلا ٦۰ پوت سودی ۳۵ دقیقەدن مایالاشدیرماق ایستەسن ۴۳۰ غرام مایا لازمدر.

ایکنجی مثال ۱،۲۰۰ لتیره سودی ۳۰ دقیقەدن مایالاشدیرماق ایستەسن بیر لتیره مایا لازمدر. بونودا بیلمك لازمدرکه سود نه قدر ایستی و مایا نه قدر قوتلی اولسا او قدرده سود چون مایالاشیر. سود نه قدر چوق مایالاشیرسا بوندان آلنان پەنیرده او قدر محکم اولار.

یوقاریدا دیدیکمز کبی یاخشی پەنیر الده ایتمك ایچون مایانڭ مقداری و مایالاشمەنین مدتی دوز حساب ایتمك شرطدر، بو سببدن‌ده کرڭ هم ساعت و همده میزان حرارەدن استفاده ایدیلسین.

بزیم کند تصرفاتمزدا ساعت و میزان حراره ایشلتمەیوب یانجت دیرلر. نتیجەده سود یا بردنبره و یاخود بر قاچ ساعت سوڭرا مایالاشیر.

مایایی قازانه توکەنده قاشیق ویاخود پەنیر کیچەسیله سودی یاخشی‌جا قاریشدیرمالی‌که مایا سودڭ هر طرفنه یاییلسین. سود مایالاشاندا و پەنیرلەشەنده بونڭ پارچالاماق وقتی کیچمەسین.

سودوڭ پەنیرلەشمه وقتی بویله تعیین ایدیلیر. پەنیر کیچەسی و یاخود پیچاق سوخاندا قولایلقله کسیلمەسه و یاخود بارماغی اکری اولاراق یاتیروب پەنیرلەشمەن بریندن قالقارە کسیلیر و بارماق اوزرینه

خیردا قیرنتیلر اولمازسا دیمك پەنیر حاضردر. بو حالدا پەنیردن آیریلان سویڭ رنگی تاخل صایی صاریلقده اولور.

یتشمەمش پەنیر سویونڭ رنگی سود رنگیندەدر و بارماق اوزرینه قیرنتیلر براقیر.

ارمنستان بشنجی قومسومول قورولتای نمایندەلریندن زنکەزور تورك قومسومول تعلیماتجیسی **یولداش ع. زینالوف**

اکر قازان ایچنده مایالاشان سود جوقدر و چالیشانلار آز ایسەلر براقماملی که مایالاشان جوق بر کلشین چونکه صوڭ دفعه پەنیری توربالارا توکەنده پەنیر پارچالاری بر برینه یاخشی یاپشمازلار و صویودا جنیلکله پەنیردن سوزولور.

یاخشی مایالاشان پەنیری، پەنیر پیچاقیله پارچالاماق ایچون اولا بر برینه موازی اولاراق سوڭرا برده بو جزغلارا عمودی اولاراق کسیلیر و بوصورتله منتظم مکعبلر (قوتو شکلنده) حاصل اولور. بوندان سوڭرا بو پارچالاری پەنیر کیچەسیله دها خیردا پارچالارا آییریرلر اویله‌که هر بر پارچانڭ بویو کلیکی آنجق بر جەویز بویو کلیکده قالیر. بو صورتله مایالاشان پەنیرده اولان صویی خارجه چیقارماق ممکن اولور.

ایستی هوالاردا (باشلیجه ایول و آوغوست آیلاریندا) سود او قدرده تازه قالابیلمەدیکندن مایالاشان پەنیری داها خیردا پارچالارا آییرماق لازمدر.

بو پارچالاما ۱۰ـ۵ دقیقه دوام ایدیر. ایکی دقیقەده اویەجه براقمالی. سویو آییرمالی، یه قاریشدیروب ۳۰ درجەیه قدر ایستمالی، ایستدیکی مدتجه بر طرفدنده پەنیری توربالارا توکورلر.

(دالیسی کەلن نومرەده)

مدیر مسئول: م. حسینوف

KOMƷY CUMHYRIJJƏTLƏRDƏ

EƷIT INAN

Əqər desələr qi Kazak ʒəhrində palçıkdan jeriməq olmyr eʒit inan.

Inanmırsan təsərrufat ʒəbəsindən xəbər al.

—

Əqər desələr qi ʒəbə xəzinədarı xidmətçilər arasında intrika aparır, eʒit inan.

Inanmırsan mudir məavini Cəmal Bajramofdan xəbər al.

—

Əqər desələr bazar mudiri Bəqir Məhəmmədofcumə axʒamları əlində jaba bazara qələn qəntlilərin mallarını dəqub dvora (həjətə) salır eʒit inan.

Inanmırsan joldaʒ Qeçəl Humbətdən xəbər al.

—

Əqər desələr Kazak e'dadi məqtəbinə kəbyl olynanların əqsərijjəti dəvlətli balaları dur, eʒit inan.

Inanmırsan Nəsrəddin aganın oglyny qər.

—

Əqər desələr klybda ʒej-ʒyj satan Bahar Ibrahımovanın muʒtərilər ilə rəftarı jaxʒı dəqil, eʒit inan.

Inanmırsan klyb mudiri Əhməd Məhəmməd Zadədən xəbər al.

—

Əqər desələr qi Bilal Gajıbof Tjanı klybyna mə'syl mudur seçiləndən bəri klyb bərbad olyb eʒit inan.

Inanmırsan bilet satan kızlardan xəbər al.

—

Əqər desələr kırmızı jeməqxanə mudirinin sufətinə heç qəs qəlməq istəmir eʒit inan.

Inanmırsan cəmijjət sədri Ʒexlinsqidən xəbər al.

—

Əqər desələr kyllykcy komsomollardan biri nərtaxtıja 60 manat ydyryb, eʒit inan.

Inanmasan qurd Sarı Əlidən xəbər al.

Ʒarlatan

Өzəqlərin iʒləri canlanır

Ordybad dairəsində olan qənclər өzəqlərinin iʒləri dairə komitəsinin çalıʒması sajəsində qet-qidə canlanmakda dur.

Komitə tərəfindən səvadsız uzvulər qecə səvad kyrslarına cəlb olynmakla, səvadlıları isə mətbyat aərtfı natoplanmıʒ dur.

Bejləqi mart ajının 15-ndən 24-nə kədər aparılan kampanjada 160 nəfər «Ʒərk Kapısı» qəzətəsinə abyna jazılmıʒlar dur.

Məhzyn

Byrdan qərururuz qi axır ildə varlılara bus butun kredi verilməmiʒ və joksyllara verilən kredi mıkdarı artarak orta hesabla 48 manat 69 kəpəq verilmiʒ dur.

Ʒirqət 1926-ncı ildə jalnız 55 manat 74 kəpəq əmanət almıʒ dur. 1927-nci ildə isə 13,361 manat 64 kəpeqi 25 əmanət əxz etmiʒ qi həmin məbləgdən təsərrufatları juqsəltməq uçun kredi olarak uzvulərə verilmiʒ dur.

Imdi ʒirqət kollektif təsərrufatların təʒqilinə artık fiqir verməli dur.

I. Balyni

Vənənd istəhlaq cəmijjətinin iʒləri hakkində

Vənənd mərqəz olmak uzrə Dəstə və Dırnıʒ qəntlərində birər ʒə'bəsi var dur.

Ʒə'bələr ilə birliqdə kooperatifin 950 nəfərə kədər uzvu var dur qi bynların 80 nəfəri kadınlardan ibarət dur.

Iʒci qəntli kadınların çoxalması jolynda ciddi çalıʒılmalı dur.

Imdijə qimi uzvulərdən 3451 manat uzvuluq həkki toplanılmıʒ dur, bynlardan 300 nəferi uzvuluq həklərini təmami ilə edənməmiʒlər.

Kooperatifin maddi ehtijacını nəzərə alarak jarımçık uzvulərinin uzvuluq həklərini təmami ilə vərmələri jollarını aramalı dur.

Vənənd qəntlilərinin taxıla olan ehtijacını təmami ilə edəməq uçun kooperatif birinci vasitələr ələ almalı dur.

Imdijə kədər kooperatifdə joksyllar fondy təʒqil edilməmiʒ dur.

By fondyn təʒqilinə fiqir verən myzdyr və joksyl qəntliləri kooperatif ətrafına toplamak lazım dur.

Səjjar Muxbir

El qəməq komitələrinin iʒləri canlanmakda dur

Ordybad dairəsinin Eqliq-dırnıʒ və Vənənd qəntlərində el qəməq komitələri teʒqil edilmiʒ dursə də imdijə kədər өz iʒlərini nizama salabilməmiʒ durlər.

Jenədə Vənənd qəndindəqi komitənin iʒləri onlara nisbətən ilərida dur.

Qənt tjatrosy—səhijjə muntikəsi qibi ictimai jerləri tə'mir uçun 1500 manatdan zjadə pyl bırakılmıʒ dur.

El qəməq komitəsi tərəfindən qənt hamamı krant ilə təchiz ediləréq qəntlilərimizi sirajət edən xəstəliqlərdən kyrtarmıʒ dur.

Komitənin ixtjarında olan bag və əqin jerləri icarəjə verilmiʒ dur.

Komitə qənt məqtəbinin joksyl çocyklarına qəməqliq etdiqi qimi joksyl qəntlilərə jardımda bylynmyʒ dur.

Səjjar Muxbir

Fiqir verilməli

Өlqəmizin hər kəza və rajonlarında qənt təsərrufatını jeni, mədəni bir usyla salmak zəhmətlərinə baʒlanmıʒ isə də bizim Ordybad dairəsində ʒimdijə kədər heç by barədə təʒəbbusatda bylynylmamıʒ dur.

By barədə Naxçıvan əlqə qənt təsərrufat banqi ilə xəlk toprak komsarlıgı lazımı əlçulər qəturməli dur.

I. Husejin-Zade

Zənqəzorda komsomol iʒləri

Zənqəzor kəzasının turq qəntlərində komsomol və pioner iʒləri qet-qedə canlanmakdadur.

Өzəqlər nəzdində 15 kəraət dərnəqi açılmıʒ dursə fəkət tə'əssuflər olsynqi imdijə kədər mərqəzi komitə tərəfindən lazımı ədəbijat qəndərilməmiʒ dur.

O durqi iʒlərdə lazım muvəffəkijjətlər əldə edilməjir, өzəqlər nəzdində qənylly cəmijjətlər təʒqil edilmiʒ dursədə lazımı rəhbərliq olmamakla ədəbijat qəndərilməmiʒ dur.

Əminiz qi by qimi noksanlıkları aradan kaldırmak uçun umym Ermənistan L. K. Q. Ittifakının 5-nci kyryltajı lazımı kərarlar çıkarmakla jeni seçilən mərqəzi komitəjə xırda millətlər arasında iʒlərin canlanması jolynda, lazımı tapʒırıklar verəcəq dur.

Zejnalof.

KIZDIRMA INSAN VCYDININ HANQI KISIMLƏRINƏ ZƏRƏR VERIR

Kızdırma mikroby kanın kırmızı dymyrcyklarını—insanın vicydinə gıda verən maddələri—tələf etməqlə və naxoʒda kan azlıgı vicydə qətirməqlə qundən qunə zəjifləʒib sararır.

Naxoʒlyk jalnız bynynla iqtifa etmir, xəstə məalicə olyndykda naxoʒlyk və kan azlıgı qeçir. Tədavi olynmazsa naxoʒlyk dəvam edərəq vicydin diqər uzvuləri də zəjifləʒir.

Kızdırma mikrobları kanın dəvranı əsnasında insanın uzvulərində kalarlarsa vicydin hər uzvudə zəjifləʒəbilir.

Vicydin uzvulərindən ən çok zərərlənən dalag dur qi bə'zən bir bəjuq jemis (kavyn) kədər bejujur, naxoʒyn dalagı bərqləʒərəq m'idə ilə bagırsakların muntəzəm əməlijjatını pozyr, cəmaət bəjumuʒ və bərqləʒmiʒ dalagı dalag naxoʒlygy adlandırır.

Kara ciqərdə zəjifləʒib bəjujur, bərqləʒir və həzmi pozyr, kara ciqərin bəjuməsinə cəmaət sag tərəf dalagı və əsil dalagın bəjuməsinə də sol tərəf dalagy adı verirlər.

Kara ciqərin naxoʒlygy zəmanında bə'zən naxoʒyn kanında sy toblanarak ʒiʒir, kızdırma ilə naxoʒ olanın ʒiʒmiʒ karnı, arıklaʒmiʒ vicydi, sarı rənqi ilə yzakdan belə tanımak olyr,

Iʒtə kızdırma ilə naxoʒ olanın xarici qərunuʒu.

Ondan baʒka bə'zən bəbrəqləri də zəjifləʒir o zəman naxoʒyn bəvlindədə (sidiqində) pozyklyklar hisylə qəlir.

Bir sөzlə insanın butun uzvuləri pozyla bilər, hətta bejnidə naxoʒlanır.

Bynla kızdırma naxoʒlygynyn nə dərəcə zərərli oldygyny qəstərir.

Ermənistanda jarım milijon kızdırma naxoʒy var dur.

Hər birinin hər dəfə 10 qun iʒləmədiqini hesab etmiʒ olsak Ermənistan naxoʒları xəstəliqləri səbəbi ilə 5 milijon fəhlə qunu itirirlər, və əqər iʒcinin qundəliq zəhmət həkkini bir manatdan hesab etsəq Ermənistan zəhmətqeʒləri kızdırma səbəbi ilə 5 milijon manat itirirlər.

Iʒtə kızdırmanın sizə verdiqi maddi zərər.

Zəlk səhijjəsi nokteji nəzərindən məraklısı, kızdırmadan nə cur xlas olmak və naxoʒlyga dytylmamak məsələsi dur.

Ʒyra təbabətinin xəsijetlərindən biridə naxoʒları məalicə etməqlə iqtifa etmijib naxoʒ və məalicəjə məhtac olmamak dur.

Biz qərduq qi kızdırmajı naxoʒ adamdan saglama qəçirdən mıg-mıgalar dur.

Dəməq olyr kızdırmaja nihajət verməq uçun ja butun mıg-mıgaları kırmak və ja da qi butun naxoʒları məalicə etməq lazım dur, hər iqisini də japmak gejri mumqun dur, **jalnız calıʒıb naxoʒ olmamak mumqun dur.**

Jeni ʒyra təbabətinin təqlif etdiqinə qərə əjlə jaʒa qi naxoʒ olmyjaʒan.

1) Hər naxoʒ məalicə qərməli qi həm iʒləməqdən qəri kalmıjıb itirdiqi səhəti ələ qətirsin və həm də өzqələrə srajet etməqə baiʒ olmasın, ən jaxʒısı, mıg-mıgalar bylynmadıgı zəmanda jenə kıʒda tədavi olynmalı dur.

2) Saglam adam mai ajından oktjabır ajına kədər həftədə 2 dəfə xinin (qinə) atmalı, çunqu kana qirən mikroblar xininin tə'sirindən jok olarək insan naxoʒ olmyr.

3) Mıg-mıgalar əlehində mubarizə etməq uçun mumqun kədər onları kırmak qi çoxalmasınlar.

Mıg-mıgalar əlehinə mubarizəji muvəffəkijətli aparmak uçun mıg-mıganın nə cur jaʒadıgını və nəji səvdijini bilməli dur.

Hamıja mə'lym dur qi mıg-mıgaların o cumlədən butun həʒəratın ərqəq və diʒisi var dur. Kıʒ vəkti mıg-mıgalar qizləndiqləri jerlərdə jatıb jaz vəkti ojanırlar.

Mıg-mıgalar daima insan olan jerlərdə jaʒıjır, ʒenliq olmyjan jerlərdə bylynmazlar.

Ərqəq mıg-mıga, ot-qeqərti və adi jeməqlərlə jaʒajır, və diʒi ilə birləʒir birləʒməz өlur, diʒilər isə kanı çok səvdiqlərindən insan və hejvan uzərinə hicym edib onysoryrlar.

Onlar jajda bir neçə dəfə jymyrtalar çıkarır, hər ana mıg-mıga hər dəfədə 150 jymyrta dogyr və həman jymyrtalar 21 qunun ərzində jetiʒmiʒ jymyrtalar olyr.

Ipəq bөcəqinin tərəməsi hamımıza mə'lym dur qi əvəlcə ipəq toxymyndan kyrt çıkır, sonra həmin kyrt qəlin qimi pərdə qejərəq barama verir və bir neçəqun sonra tır-tır olyr, mıg-mıganın jymyrtası da by cur inqiʒaf edir.

Jymyrtadan oldykda mıg-mıga olmajıb kabakca kyrt, sonra tır-tır və bir neçə qun sonra qəlin qibi bir pərdə ilə sarıldıgından qəlinciq adlanır.

Bir neçə qun mıg-mıga pərdə altında inqiʒaf edərəq pərdəji jırtıb xaricə çıkır. Byny da ynytmamalı qi mıg-mıga jymyrtasını bir metrodan dərin olmyjan dyran sylar və jaxyd javaʒca axan arx syları uzərinə çıkarır.

Diʒi mıg-mıga bir jymyrta kabıgı içində olan syda jymyrta çıkarar. Dəməq bir çaj kaʒıgı sy onyn uçun jetər,

Fəkət mıg-mıga belə az sylar içində hisylə qələn tır-tır jejəcəq bylmajyb tez tələf olacagını biləréq o cur sylarda jymyrta çıkarmır qi onlardan hasil olan tır-tır və tır-tırlardan vucydə qələn qəlinciqlər gda ala bilib və bejujub mıg-mıgalar olsyn,

O dur qi diʒi mıg-mıgalar kabakcadan өz varisləri həkkində duʒunərəq baʒlıca arxlar və batlaklık jerlərin syları uzərində jymyrtalajır,

Batlaklık jerlərin syları tır-tırlar və qəlinciqlər uçun jeməqlər ilə dolydyr, və akmadıgından munasib dur.

O dur qi mıg-mıgalar jymyrtalarını çəltiq əqinlərinin syları ustunə byrakırlar.

Batlaklık və çəltiq olan jerlərdə mıg-mıga çok bylynmasının səbəbidə by dur.

Çunqu çəltiq əqinləri japma batlaklıklar deməq dur.

By səbəbdən ətru çəltiq əqinlərini qəndə javyk olan jerlərdə əqilməməsi həkkində E. S. Ʒ.C. Xəlk Komisarlar ʒyrası lazımı dekret e'lan etmiʒ dur.

Qəntdən 3 jarım qilometro yzaklıkda çəltiq əqməq olar, çunqu mıg-mıgaları əqər jel aparmasa 3 qilometrodan yzaga yçamazlar.

Mıg-mıganın olmamasını arzy edərsəq mənzillərimizin qanarlarında dyran sy bylyndyrmamaga çalıʒmalı, və arxları həmiʒə təmizlijib mıg-mıgların jymyrtlamasına mejdan verməməlijiz.

Mıg-mıgalar jykarı yça bilmirlər. By haldan istifadə edərəq juqsəq jerlərdə (qətillərdə) jatılmalı dur.

Qətillər agaclardan yzak olmalı qi onlar agaclardan qətilə çıkmasınlar.

Bynyda bilməli qi mıg-mıgalar qunduzləri ıʒıklardan kaçıb, otakda, tavlalarda və karanlık jerlərdə өzlərini qizlədirlər, və axʒam qun batandan sonra çıkıb dəstələr baglajarak uzərimizə hicym edirlər.

Necəqi Ʒərurdə, Jevlaxda və baʒka çəltiq batlaklıgı olan jerlərdə olyr.

Mıg-mıgalar əqsərijə insan jatdıgı zəman onyn uzərinə hicym edirlər, binaənəleh açık jerdə jatmamatı qi jel onları kaçırsın və onların yça bilmijəcəqi juqsəq jerlərdə yjymalı.

Sonra mız-mıgadan muhafizə olynmak uçun çarʒaf altında jatmalı,xsysi ilə yʒakları çarʒaf ilə өrtməli, çunqu onların dərisi naziq oldygyndan mıg-mıgalar onları asanlıkla ısırır.

Mıg-mıga çok olan jerlərdə otagın pəncərələri və kapıları incə orlarla өrturlər.

Qecə açık havada iʒlijənlər arı bəslənilən qimi incə tordan japılmıʒ əldivən və masqa qejinirlərqi mıg-mıga ısırmasın, açık havada jatarqən janında tustu koyjlmalıdur, Çunqu mıg-mıgalar tustudən kaçırlar.

Bynların hamısından jaxʒı tustu vasitəsilə mıg-mıgaları tələf etməli dur.

Kıʒdada tustu verərəq supurqələ toplajıb jandırmak lazım dur. Mıg-mıgalar uçun əlahiddə tələlər də var dur.

Bə'ziləri də batlaklık jerlərdə xırda balıklar saxlıjırlar. Həman balıklar mıg-mıga tırt-tırlarını ʒiddətli syrətdə tələf edirlər.

Deməq olyrqi mıg-mıga əlehinə olan mubarizə 2-noi dur.

Biri onlardan mudafiə olynmagın dur. 2-ncisi isə sən onlar uzərinə hicym et jymyrta dogmagına imqan verməjib, jetiʒmiʒləri tələfet.

Jaj vəkti xinin (qinə) at mıg-mıgalardan өzunu mudaf'ə etsən naxoʒ olmazsan.

Hər qəs bejlə rəftar edərsə, qun qələrqi Ermenistanda kızdırnaxoʒlygy olmaz.

Doktor: A. M.

Mə'syl-mudir M. Husejnof

Р.Ч.Չ. Ermənistan Poligraf trestinin iqinci mətbə'sində çap olyndı, Երևան

Butun elqələrin proletarları, birləʒiniz!

Abunə kimətləri:
1 Illiqi . . . . 2 manat.
6 Ajlıgı . . . . 1 manat.
3 Ajlıgı . . . . 60 kəpəq

31 Mart 1928-nci il.

Адрес Эрив. Ц. К. К. П. (б) Арм.

Zəngi gəzetəsi

Təq nusxəsi 3 kəpəq

ERMƏNISTAN KOMMYNIST (b) FIRKƏSI MƏRQƏZI KOMITƏSININ ORGANı, QƏNDLI GƏZETƏSIDUR.

Jaʒasın iʒçi qəndli ittifakı

Adres: Irəvan K. (b) F. M. Komitəsi

№ 117 | Hər həftə bazar və cumə axʒamlari çıkır. | 3-nci il dəvami

ERMƏNISTAN KOMMYNIST (B) FIRKƏSI MƏRQƏZI KOMITƏSININ L. K. Ɋ. ITTIFAKıNıN KYRYLTAJıNA SƏLAMı

Ermənistan fəhlə qəntli ɋənclərinin Lenin təʒqilatına və onyn beʒinci Ermənistan kyryltajına aʒəʒin səlamlar.

Bizim mubarizəmizə və bejuq inʒaat sahəmizə zəhmətqeʒ ɋənclərinin ɋeniʒ qutləsi cəlb etməjə L. K. Ɋ. Ittifaki fəal syrətdə iʒtiraq etmiʒ dur.

Trotsqi-menʒevik myxaləfətcilijə karʒı aparılan mubarizədə bizim ehtijatımız olan L. K. Ɋ. Ittifakı, Leninizmə olan ez hazırlıgını ɋestərdi. Əzu Kommynist Firkəsinin jalnız ictimaji kyrylyʒına ɋeməɋci olmajyb, hətda məfqurəvi barıʒmaz mubarizədə, Leninizm namına çarpıʒabildijini də isbat etdi.

Sizin təʒqilatınızın umymi juqsəlisi, zəhmətlərinizin muvəffəkijjəti ɋestərir qi Ermənistan Kommynist Firkəsinin, Kommynist Ɋənclər Ittifaki qibi, balʒeviklijə lajık ehtijati və sarsılmaz qəməqcisi var dur.

Əminiz qi, beʒinci kyryltaj ez kararları ilə, ɋənclərin Lenin tərbijjəsilə tərbijjələnməq iʒini daha da dərinləʒdirərəq zəhmətqeʒ ɋənclərin ictimaji kyrylyʒynda fəal bir syrətdə iʒtiraqi uçun jollar ɋestərəcəq dur.

Jaʒasyn ɋənc kıvardijamız.

Səlam onyn beʒinci kyryltajına.

E. K, (b) F. Mərqəzi Komitəsi

ERMƏNISTAN K. Ɋ. ITTIFAKıNıN 5-NCI KYRYLTAJı ƏTRAFıNDA

Ermənistan L. K. Ɋ. Ittifakının by ɋun Martın 30-da 5-nci kyryltajı açıldı.

Iqi il byndan kabak olan 4-nci kyryltajdan by ɋunə dəq ittifakın qeçirmiʒ oldygy daxili hajat və mubarizələr həkikətəndə dikkətə ʒajan dur.

Qeçmiʒ iqi ilin nəticə və jeqynlarını anlamak uçun by ɋunqu 5-nci kyryltajın kabagına dyran məsələlərə nəzər jetirməq ɋafi dur.

Mravjan joldaʒın səjasi vəzijjət həkkində verəcəqi mə'ryzədən sonra E. L. K. Ɋ. I. Mərqəzi Komitənin ve Mərqəzi kontrol komisjonynyn hesabat mə'ryzəsi Ittifakın son 2 il ərzində Lenin xəttilə aparmıʒ oldygy zəhmətləri və əldə edilən parlak muvəffəkijjətləri kejd edəcəqlər dur.

Sosjalizm kyrylyʒynyn butun cəbhələrində L. K. Ɋ. I. ez kyvvələrini tamamı ilə vəzifə baʒına çagırarak həman vəzifə və mubarizələri ʒanlı və namysly bir ʒəqildə iləri aparmıʒ və by ɋunləri 22,000 kommynist ɋənclərini ez sıralarına jıgarak 5-nci kyryltaja qəlir.

K. Ɋənclər ittifakının kabagında zjadəsilə dyran əhəmijjətli məsələ ɋənclərin Lenin və sinfi tərbijjəsini məhqəmləʒdirməq məsələsi dur.

By barədə ittifakın teqmuʒ oldygy zəhmətlər jaxʒı nəticələr verməqdə dur.

Əjlə qi son iqi ilin fəalijjəti və təʒqilatın daxili halını nəzərə aldıkda japacagımız jeqyn ancak E. L. K. Ɋ. ittifakının tərəkkijatı və sinfi bejn-əl-miləl tərbijjə cəhətindən daha saglam jollar uzərində dyrdygyny kəjd etməq lazım dur.

Jalnız bejuq qitlə ɋənclərinin Leninist bejn-əl-miləl tərbijjəsini baʒa ɋətirməq məsələsi xsysi ilə Ermənistan qimi xırda byrʒyazja ʒəqilində jaʒamıʒ olan məmləqətdə əlbətdə kolaj bir ʒej dəɋil dur.

Çunqu bir tərəfdən illərlə by elqənin zəhmətqeʒləri əqs inkilabçı təʒqilatlara, daʒnaklara, qəʒiʒ və mollalara, onların millətpərəst və mənfyr fiqirlərinə və xırdaklara alət olarak taza jetiʒmiʒ nəsil ise, sınıf və vətəndaʒ muharibələri ɋerməmiʒ və az çok daha xırda byrʒyazja muhitinin tə'siri altında bylynyr.

By cəhətdən iqi ilin mubarisəzi təʒqilat daxilində də ɋestərməqdə olan Trotsqizm, Menʒevizm, Muxalifətə karʒı firkənin rəhbərliqi ilə aparılan mubarizə və kati zərbə vyrarak by ɋun daha saglam və Bolʒevizm tərbijjəsilə silahlənmiʒ kyvvətli bir təʒqilat mejdana ɋətirmiʒ və ɋətirməqdə dur.

Əjləqi Trotsqi muxalifətinin Ermənistan ɋənclər təʒqilatına baglamıʒ oldygy butun umidlər boʒa çıkdı.

Ɋənclər təʒqilatı by mubarizədən muzəfərijjət və namysla çıkarak, muxalifətçilərə aldanmıʒ və bə'zəndə Menʒeviqlərə qizlicə alət olmyʒ azlık təʒqil edən ɋəncləri ez sıralarından təmizlədi.

Kabagımızdaqi 5-nci kyrəltaj əlbətdəqi əldə edilən by muvəfəkijjəti nəzərə alaraq məfqurə cəbhesində ez mubarizəsini daha zijadə kyvvətləndirib Lenin joly ilə ɋedərəq karʒıjə çıkan butun manə'ləri saglam kyvvəsi ilə rədd edəcəq dur.

15-nci firkə kyryltajının tarixi muhumm jeqynları və ɋestərmiʒ oldygy xətlər E. L. K. Ɋ. I. uçun də bejuq distyrul əməl olmyʒ və olacak dur.

Ɋənclər ittifakının ɋələcəq mubarizə jolynda dyran məsələlərdən əsasısı mədəni inkilab məsələsi olacak dur.

Çunqu Sosjalizm kyrylyʒynyn muvəfəkijjəti hər bir cəhətlədə elqəmizin qəndimizin, bir sezlə qenis zəhmətqeʒ qitləmizin mədəni jetsizliqinə çarpmakda dur.

Firkənin kabagında dyran mədəni inkilab məsələsi ejni zəmanda komsomol təʒqilatının japacagı, ən muhumm məsələ və zəhmətləri təʒqil etməli dur.

Kyryltajın jonı, muzaqirəsində iʒci ɋənclərin və qəntdə aparılacak zəhmətlər məsələləri ɋenə əsasi və əhəmijjətli məsələlərdən dur.

Kyryltaj qeçmiʒ təcrubə və zəhmətlərin jaqynyny nəzərə alarak, firkə kyryltajının o barədə ɋestərdiqi xətlər uzərinə ɋələcəq iʒlərin planını, duzub iʒci zəhmətqeʒ ɋənclərin jeni qəntlərimizdə aparacak vəzifələrini tajin edəcəq dur.

Kommynist ɋənclərin qəntdə aparacak zəhmətləri dəxi kyryltajın kabagında dyran əhəmmijjətli məsələlərdən dur.

Qənt təsərrufatının kollektivləʒdirilməsi, xırda qəntli və dagınık təsərrufatları, birləʒdirib kollektiv əsasları joly ilə qəntdə təsərrufatın sosjalizm kyrylyʒyna qeçməsi əlbətdə qi bizim komsomollarımız uzərinə bejuq vəzifələr kojyr.

By əhəmijjətli və ən umdə məsələlərdən baʒka kyryltaj əlbətdə qi təʒqilatın butun noksanlarından da nəzərdən qeçirəcəq dur.

Ittifakın daxili iʒlərində onyn daha fəallaʒmasında bə'zi noksanlıklar ɋezə çarpmakda dur.

Butun by səhv və noksanlıkları ɋerub saglam və ciddijjətlə onları tənkid etməq və aradan kaldırmak heç qəsi korkytmamalı dur.

Ermənistanın 22,000 ɋənc kommynistləri by ɋun ez numajəndələri vasitəsi ilə əsil Lenin jolyny ɋestərib onyn ʒanlı bajrak mudafiəçiləri və həkiki muharəçiləri olacak dur.

Sol. Ars.

ƏZ ƏZUMUZU TƏNKID HAKKıNDA

XV-nci firkə kyryltajından sonra firkə təʒqilatlarında ez ezumuzu tənkid və noksanları açıkcasına ɋestərməq iʒləri çok irəliləmiʒ dur. Taxıl tədaruqu kampanjası ilə əlakədar olarak by tənkid daha də canlanmıʒ dur. Mətbyatımız və xusysən mərqəzi mətbyat by tənkidi əqs etdirmədə dur. Fəkət xarici mətbyat gazetələrimizdə dərc olynan tənkiddən istifadə edərəq ʒyra aparatlarının "dagıldıgını" sybyt etməjə çalıʒır. Byna bakmıjarak dunja əməqçiləri ʒyralar Ittifakında proletarjat diktatyrasının həkiki kuvvəsini ɋerur və by tənkidin nə kədər faidalı oldygyny anlıjır.

Xarici mətbyata ɋəldiqdə nə hequmət və nə də byrʒyazja muxaliflər firkəsi mətbyatında belə bir ʒej jok dur. Biz isə by tənkidin daha da ɋenisləndilməsinə çalıʒırız. Zənnimizə ɋerə firkə uzvulərimiz bynyn əhəmijjətini hələ jaxʒıca anlamamıʒlar dur. Əz ezumuzu tənkid iʒinin jeni ʒəqil və vəzifələrini ajdınlaʒdırmak uçun by məsələ jenədə firkə təʒqilatları karʒısına kojylmalıdır.

Məsələ bynda dur qi, bə'zi joldaʒlarımız tənkidi kejdlərdən heç xoʒlanmırlar. Belə qi, onlar by tənkiddə ʒəxsi bir hərəqət qerurlər. Bə'zən də by tənkid jaxʒı karʒılanmır və irəli çəqilmiʒ iʒçilər tənkidə baʒladıkda hər tərəfdən onyn ustunə duʒurlər.

Əz ezunu tənkid məsələsinə əhəmmijjəti olan jalınız forma və metod dejil, onyn məzmyny dur. By tənkid nəticəsində biz butun təʒqilatlarımızda firkə rəhbərlijinin jakʒılaʒmasına çalıʒmalıjız. Daha ajdın sejləməq lazım qəlsə hər təʒqilatın butun iʒləri və birinci nebədə muhumm iʒ hissələri tənkid edilməli və o noksanların aradan kaldırılması, uçun təqliflərdə bylynyılmalı dur.

XV-nci firkə kyryltajına kədər butun firqə təʒqilatları trotsqist muxaliflər ilə mubarəzə ilə məʒgyl oldygyndan təʒqilatımız firkənin umymi nəzəri sijasəti məsələsi ilə daha ətraflıca tanıʒ ola bildilər. Imdiqi halda isə firkəmiz sosjalizm kyrylyʒynyn konkrət məsələlərilə məʒgyl olmakda dur. Byna qerə ezu ezumuzu tənkid iʒində biz konkretlijə fiqir verməlijiz.

Biz sosjalizm kyrylyʒy iʒinə miljonlarca qutləji cəlb etməjə çalıʒırız. By qutləji jalnız konkret iʒ və onlara anlaʒılan tədbirlər əsası uzrə birləʒdirməq olar. ʒyralar Ittifakı, sənaje və malijjə planı, tərtibindən baʒlıjarak qərpiç zavodı inʒası planına kədər ɋerulən butun tədbirlər firkə qutləsinin tərbijjəsi uçun əsas bir materjal təʒqil etməli dur. By iʒdə butun ezəq uzvulərinin iʒtiraqına çalıʒmalıdır. Əzu ezunu tənkid firkə iʒlərinin pərdələnməsi uçun bir alət, olmadıgından biz by məsələjə daha ciddi janaʒmalıjız.

Firkəmiz sosjalizm kyrmak iʒində bejuq addımlar atmakdadır. By vəzifənin ifa olynması, uçun bizə qroletarjat duʒmənlərinin "jabancı tənkidi" dejil, iʒçi və əməqçilərinin tənkidi lazımdır. Zira proletar hequməti sosjalizm kyrylyʒy və proletarjat duʒmənlərini dəf etməq uçun onların kuvvəsindən istifadə edir. «P.»

MARDYNY RAJONYNYN KREDI ʒIRQƏTI

ʒirqətin fəalijjətindən rajonda 4760 təsərrufat var dur.

1926-nci il nojabırın birinə ɋimi 309 təsərrufat jəni rajon təsərrufatlarının 6 jarım faizi ʒirqətə uzv jazılmıʒlar dur.

27-nci il oktjabirin 1 nə qimi ʒirqət uzvlərinin mıkdarı 530 ə jetiʒdi, jəni rajon təsərrufatlarının 11 faizini təʒqil etdi.

1926-nci il uzvlərdən 168-nəfəri joksyl, 106-sı ortabab 33 nəfəri varlı, və 2-si kooperatif təʒqilatları idi.

1927.nci ildə isə 334 joksyl, 159 ortabab, 33 nəfəri varlı və 4-i kooperatif təʒqilatları uzvudurlər.

Byradan qerurzqi varılıların mıkdarı çokalmamıʒ dur.

Çunqu ʒirqət axır ildə ətrafına jalnız joksyl və ortabab qəntliləri toplamıʒ dur.

Axır ildə kadınlar və komsomol ɋənclərı kooperatifləʒdirmə iʒinə xsysy dikkət verdiqindən hal-hazırqi uzvlərdən 25 nəfəri kadın və 57 nəfəri isə L. K. Ɋ. I. uzvuləri dur.

ʒirqət xırda millətlərin (turqlərin) kooperatifləʒdirilməsinə xsysy dikkət jetirmiʒdur. və rajonyn 82 turq təsərrufatından 31-i jəni 38 faizi kooperatifləʒdirilmiʒdur.

Qeçən il ʒirqət 2485 manat paj tə'dijjatı kəbyl etmiʒdur, jəni hər uzvudən orta hesab ilə 8 manat alınmıʒ dur.

By il isə ʒirqətin 4197 manatı var dur, jəni hər uzvudən 7 manat 85 kəpeq alınmıʒ dur.

Byradan ajdıncasına ɋerulurqi ildə pajların umymi mıkdarı artmıʒ fəkət uzv hesabına ɋerə aza lmıʒ, səbəbi isə axır ildə jəni kəbyl olynan 221 uzvulərdən 166-sı joksyllar olmyʒ dur qi hərəsindən paj olarak 2-3 manat alınmıʒdır.

(Joksyllara asanlık verməqdən ətru).

ʒirqət 25-nci ildə qənt təsərrufat banqindən 19,403 manat əxz etmiʒ dur. Əz uzvulərindən 270 təsərrufatına 15,888 manat borc vermiʒ dur.

Orta hesabla hər bir təsərrufata 57 manat vermiʒ.

By il isə almıʒ 26,271 manat 77 kəpək, və 430 təsərrufata 27 min 253 manat 64 kəpeq kredi vermiʒ, jəni hər təsərrufata orta hesabla 63 manat.

Ondan baʒka 1665 manatda qənt təsərrufat kolləktiflərinə kredi olarak vermiʒ dur.

Kredi qimlərə verilmiʒ? 1926-nci ildə

Joksyllara	150	təsərrufata	7250 m.,	orta hesabla hərəsinə	48 m.
Ortabablara	96	"	6267	"	65 "
Varlılara	25	"	2374	"	94 "
Cəmi	271	"	15888		

1927-nci ildə

Joksyllara	322	təsərrufata	2275 m.,	orta hesabla hərəsinə	69 m.
Ortabablara	108	"	4778	"	44 "
Varlılara	—	—	—	—	—
Cəmi	430	"	7253		